

NOVICE DOPPS

Informativni bilten

Letnik 1

Številka 3/4

Junij/Julij 1995

UVODNIK

Programi varstva ogroženih živalskih vrst ali celotistih, ki jim preti izumrtje, so v času slovenske pomladi in prvih svobodnih volitev v Sloveniji zaradi anemičnosti ustreznih, tudi uradnih naravovarstvenih institucij, bili slej ko prej nepoznani in za Slovenijo nekaj novega. Izjemo je zlasti iz komercialnih vzgibov predstavljala npr. visoka trofejna divjad, kot sta medved in ris. Zaradi vsesplošnega in zaskrbljujočega upadanja populacij nekaterih visoko specializiranih in nekoč pogostih vrst ptic kulturne krajine je DOPPS že po letu 1987 pričel z delom na terenu operativno pripravljati več projektov za ogrožene vrste, kot so škurh (*Numenius arquata*), južna postovka (*Falco naumanni*), zlatovranka (*Coracias garrulus*), itd. Katastrofalni melioracijski posegi in posledična intenzifikacija

kmetijstva v ravninah so v 80. letih v dobršnji meri uničila gnezditveni habitat teh vrst. Položaj je postal tako grozovit, da jih pri nas lahko izgubimo za vedno: npr. gnezdišče škurha pri nas je najjužnejše, južne postovke zadnje in zlatovranke eno zadnjih v razviti Srednji Evropi.

Spomladi leta 1991 se je pričela v gnezditvenem habitatu dveh parov zlatovrank (50% slovenske gnezditvene populacije te vrste v omenjenem

letu!) v kraju Savci v Slovenskih goricah izvajati hidromelioracija, za katero je kljub moratoriju na melioracije visoki uradniški naravovarstveni establishment dal zeleno luč. Pač glede na to, da je bila načrtovana že pred moratorijem. V "naravovarstveni študiji" - Projekt ureditve Sejanskega potoka na območju hidromelioracij Savci - Rucmanci - Trnovci, ki je služila kot substrat za uničenje zgornjega dela Sejanske doline in ki jih uslužbenec ZVNKD, zadolžen za to področje nikoli ni videl, pa

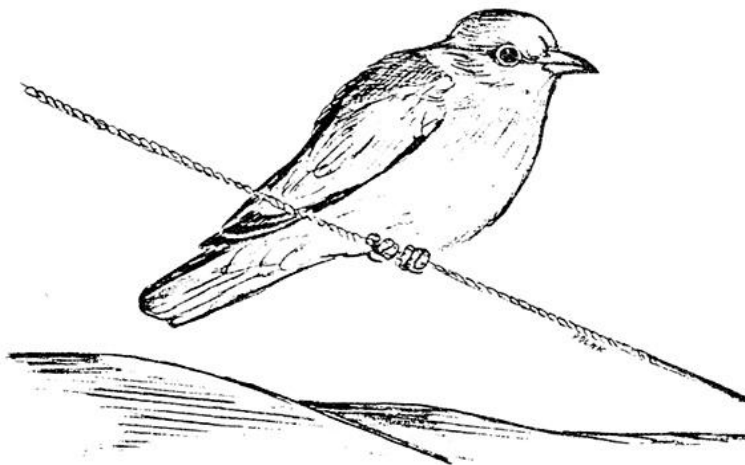
zlatovranka ni bila niti omenjena. Dogodki, ki so sledili od marca 1991 naprej, so se odvijali naravnost dramatično. Ko smo ornitologi ugotovili, da pravno formalno melioracije ni več moč zaustaviti, smo brezuspešno obredli lokalno upravno strukturo, v upanju, da se bo dalo rešiti najpomembnejše gnezdišče vrste v Sloveniji. Kot zadnjo možnost so za posredovanje pri Izvršnem svetu RS prosili svetovalca Ministra za kulturo za področje naravne dediščine, ki se, kot je povedal po telefonu, zaradi preobremenjenosti vlade ni mogel pogovoriti z odgovornim ministrom oz. podpredsednikom. Toda takoj naslednjega dne je bil o problemu samoiniciativno telefonsko obveščen podpredsednik Izvršnega sveta Republike Slovenije. Dne 21. marca

1991 je IS Skupščine republike Slovenije pod oznako ZELO NUJNO sklenil, "da se začasno zaustavijo vsa hidromelioracijska dela, saj sta na območju melioracije zadnji dve evidentirani gnezdišči zlatovranke v Sloveniji, ki velja v Evropi za ekstremno ogroženo vrsto". Precedens brez primere: prvič v zgodovini

uničevalskega pohoda melioracij po Sloveniji je bila neka melioracija zaustavljena! V

nadaljnem poteku je

območje v okviru zakonskih možnosti začasno interventno zavarovano za dobo 12 mesecev. Vlada in celo Ministrstvo za kmetijstvo sta za 40 ha najpomembnejših vlažnejših travniških površin kmetom pisno zagotovila, če bo potrebno, tudi trajno letno odškodninsko rento v višini skoraj 1000 DEM/ha za ohranitev obstoječe rabe in načina koriščenja ter nakazala potrebna finančna sredstva na žiro račun Občine Ormož! Izvršni svet, zlasti pa takratni podpredsednik izvršnega sveta RS je še kasneje

Zlatovranka (*Coracias garrulus*)

večkrat naravovarstveno izredno pozitivno posredoval in se osebno zanimal za problematiko zlatovranke. Zagotovil je tudi finančna sredstva za krajšo raziskavo o tej vrsti (ki je pa tisti, ki smo prispevali podatke nikoli nismo videli!). Takoj po zaustavitvi del so ornitologi v kratkem času ad hoc pripravili potrebno ornitološko inventarizacijo in program potrebnih ukrepov. Ker pa je po načrtih kombinata, protagonista melioracije, katerega direktor biva prav v dolini zgornjega Sejanskega potoka, ob odsotnosti drugačne, trajnostne vizije kmetovanja zaustavitev melioracije pomenila "konec razvoja", je del posestnikov finančno nadomestilo sprejel, del pa jo je dve leti vztrajno zavračal. Nadaljnji dialog je bil zelo otežkočen, s terenskim ornitologom pa se je celo fizično obračunalo. Da bi DOPPS pridobil še nadaljnja finančna sredstva za finančno nadomestilo ali vsaj delen odkup travniških površin, predvsem pa potrebno mednarodno kredibilnost v notranjepolitičnem prostoru, ki jo je zaustavitev melioracije povzročila, se je poskusil povezati z nekaterimi mednarodnimi naravovarstvenimi organizacijami.

Ohranitev spektakularne zlatovranke, prvovrstnega indikatorja pokrajinske in vrstne biodiverzitete ter mozaične podobe različnih ekosistemov je dovolj močan razlog, da je DOPPS vzpostavil stik z vodilnimi (naravovarstvenimi) strokovnjaki za zlatovranko v Evropi in napisal pismo, naslovljeno na predsednika WWF princa Filipa. V tem pismu je opisan nastal položaj in podana pobuda za ustanovitev sekcije WWF za Slovenijo, s prošnjo po pomoči ter obisku princa. Na prošnjo in nelagodje svetovalca Ministrstva za kulturo s področja naravne dediščine pa pismo datirano z 9. februarjem 1992 ni bilo odposlano, saj bi naj iniciativni sestanek za ustanovitev WWF Slovenija bil čez štirinajst dni in bi program za zlatovranko tako bil tudi prva njegova akcija. V čakanju na sestanek je polagoma pobuda za projekt "Zlatovranka" začela ugašati in še dandanes državni predstavnik slovenskega WWF ni uspel ustanoviti. S strani državnega naravovarstvenega establišmenta predlagani kandidat za predsednika tako pomembne nevladne, neodvisne in svetovno ugledne naravovarstvene fundacije v vseh letih čakanja ornitologov ni obvestil, kaj je s pobudo o zlatovranki. Velika napaka, ki jo bodo ornitologi morali poskusiti čim prej popraviti je, da iniciativa DOPPS kot nevladne naravovarstvene organizacije ni bila speljana naprej, ne oziraje se na vse okoliščine; če stroko odlikujejo kodeks ter pravne konsekvence in jo opredeljuje objekt dela, potem se ne sme dopustiti, da bi s pticami tako kot z naravno dediščino upravljali drugi "strokovnjaki in stroke", saj bi bilo to ne samo nestrokovno marveč tudi nemoralno.

No, ornitologi so med tem časom na zlatovranki nadaljevali najintenzivnejši monitoring in z informativnim gradivom in terenskim delom na vseh gnezdiščih zlatovranke v Sloveniji informirali (npr. letak o visokodebelnih senožetnih sadovnjakih) posestnike ter uspeli med kmeti pridobiti kar nekaj zlatovrankinih zaupnikov. Med akcijami individualnega informiranja je postavljenih 50 velikih gnezdilnic z namenom proučiti možen vpliv na vrsto zaradi pomanjkanja ustreznih gnezdišč. Povezali so se z avstrijskimi kolegi in kmalu bo za zlatovranko stekel mednarodni štajersko - štajerski projekt. Po nekajletnem stagniranju gnezditvene populacije zlatovranke je bila gnezditvena sezona 1994 katastrofalna. Še bolj porazna pa je letošnja pomlad, saj so se iz Afrike zaenkrat vrnili in bili opaženi samo 3 pari teh ptic. Izziv torej, ki bo nadaljnje napore za ohranitev vrste moral nujno še dodatno okrepiti.

Varstvo narave je po svoji inerciji v moderni družbi tudi politično vprašanje in razcepljenost prožnejših operativnih terenskih ter okostenelih vodilno upravnih uradnih naravovarstvenih struktur postaja za Slovenijo pogubno. Medtem pa so privatna pobuda in napor za ohranitev vrst ter naravne in kulturne krajine na zahodu visoko spoštovani in glede na velik učinek tudi mnogokrat solidno subvencionirani. V Evropskem letu varstva narave, ki usmerja svoja prizadevanja v nezavarovana območja Slovenija ponovno caplja. Preživel alpinoidni koncept varstva narave ostaja še naprej trdno zasidran. Naš kolega bo v neki tuji reviji zapisal: "Uradno varstvo narave v Sloveniji je trenutno bolj zaposleno z ustanavljanjem velikih zavarovanih območij v slikovitih pokrajinah (regionalni parki) kot z izdelavo kompleksnih programov za ohranitev vrst. Vlažni ekstenzivni travniki (na katerih so preživeli zadnji pari naših zlatovrank!, op. p.) še vedno niso prepoznani za naravno dediščino najvišje vrednostne stopnje". Za slovensko politično pomladjo torej naj pride končno tudi slovenska naravovarstvena pomlad.

Borut Štumberger

Smrdokavra (*Upupa epops*)

množična udeležba na srečanju. Slabše je bila obiskana skupščina DOPPS, ki je bila preveč dolga. Izvršilni odbor je sklenil, da bo naslednja skupščina v **soboto, 16. 03. 1996**. Koncept skupščine bodo pripravili Iztok Geister, Tomaž Mihelič in Borut Štumberger. Kraj skupščine še ni določen.

Sprejeli smo predlog Iztoka Giestra, da bi organizirali Festival slovenskega naravovarstvenega filma.

Ustanovili smo Komisijo za rdeči seznam, ki jo sestavljajo Franc Bračko, Iztok Geister, Andrej Sovinc, Borut Štumberger, Peter Trontelj in Milan Vogrin. Komisija bo nadaljevala začeto delo v Odboru za varstvo narave.

Andreja Ramšak

OBVESTILO

Pri raziskovanju zunanjih zajedalcev polhov (*Glis glis*) na Sviščakih pod Snežnikom, sem v njihovih gnezdih naletel na lastovičjo bolho (*Ceratophyllus hirundinis*), bolho vrste *Ceratophyllus rusticus* in na lastovičjo stenico (*Oeciacus hirundinis*), ki vse spadajo v ekološko skupino zunanjih zajedalcev lastovk. Kot prenašalca in vmesnega gostitelja med lastovičjimi in polšjimi gnezdi sumim brgleza (*Sitta europaea*), zato prosim vse, ki vedo za brglezovo gnezdo, da mi ga po končani gnezditvi pošljejo. Vsebinsko gnezda čim bolj temeljito poberite v plastično vrečko in jo zavozlajte. Vrečko z gnezdom postavite v drugo plastično vrečko in ko dodate etiketo z lokaliteto, datumom, nahajališčem gnezda (duplo, gnezdnica ...) ter svojim naslovom, tudi na tej naredite voz.

Vse skupaj dajte v škatlo in pošljite na naslov **Dr. Tomi Trilar, Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova 20, 61000 Ljubljana.**

Za sodelovanje se Vam že vnaprej najlepše zahvaljujem.

Tomi Trilar

RAZSTAVA EKSLIBRISOV

Otvoritev razstave ekslibrisov "Ptiči na ekslibrisih" japonskih umetnikov in prof. Peterisa Upitisa "Ptiči na ekslibrisih", je bila 22. 04. 1995, na dan redne letne skupščine DOPPS. Razstava je bila na Pedagoški fakulteti v Mariboru., pripravljena je bila v sodelovanju z Društvom Exlibris Sloveniae, gradivo pa je iz zasebne zbirke prof.dr. Rajka Pavlovca iz Ljubljane. Ob

tej priliki je Pedagoška fakulteta izdala informativno zloženko, v kateri je dr. Rajko Pavlovec v nekaj stavkih predstavil izvor razstavljenih ekslibrisov in podal splošno informacijo o ekslibrisu. Povzemam ju v celoti: "Razstavljeni so ekslibrisi japonskih umetnikov in ekslibrisi pokojnega profesorja Peterisa Upitisa iz Rige. Japonci v svoji umetnosti pogosto posegajo po motivih iz narave. Med njimi so zelo priljubljene rastline in živali, med njimi tudi ptiči. To je tudi na ekslibrisih, pri katerih čutimo nekakšno dvojnost. Po eni strani so nežni in barvno se prelivajoči ekslibrisi, iz katerih se čuti japonska tradicija. Po drugi strani je precej močan evropski vpliv. Izdelani so predvsem v lesorezu. Prof. Peteris Upitis je bil zelo znan grafik, ki je izdelal tudi zelo veliko ekslibrisov, skoraj izključno v lesorezni tehniki. Njegove grafike so čiste, motivika sledi klasičnim evropskim zgledom. Na svojih ekslibrisih je pogosto upodobil ptiče, bodisi kot osrednji motiv, bodisi kot spremljava nekemu drugemu osnovnemu motivu".

Ekslibris ali knjižni znak je listek, ki ga nalepimo na prvo notranjo stran sprednjih knjižnih platnic. Ker sta na njem ime in priimek lastnika, s tem označimo lastništvo knjige. Latinski besedi "ex libris" lahko smiselno pojmuje kot ena od knjig. Posebno pomemben je na ekslibrisu po možnosti umetniško izdelan motiv. Z njim knjigo celo olepšamo, vsekakor je to čisto drugače, kot če bi se v knjigo samo podpisali ali pritisnili pečat. Dober ekslibris je tisti, ki o lastniku nekaj pove. Recimo, če ljubi naravo, mu bo umetnik upodobil nekaj iz tega področja. Če je zbiralec znamk, bo imel morda na ekslibrisu znamko. Lahko je na knjižnem znaku domač kraj, domača hiša, portret lastnika in še marsikaj. Podobnih sodelovanj si seveda še želimo.

Franc Janžekovič

MEDNARODNI DELOVNI NAČRT ZA OHRANITEV KOSCA - BirdLife International Corncrake Action Plan- s slovensko udeležbo

Ornitologi, ki se širom po Evropi ukvarjajo z raziskavami in varstvom svetovno ogroženih vrst ptic so v zadnjih letih pospešeno združevali moči za kovanje ohranitvenih strategij in načrtov za implementacijo na visoki meddržavni ravni - pripravljenih je 22 takšnih "action planov" za 22 svetovno ogroženih vrst v Evropi. Letos aprila jih prejema v obravnavo države članice Bernske konvencije, med katerimi je tudi Slovenija. Predstavniki teh držav se bodo junija letos sestali v Strasbourgu, kjer bodo načrte premlevali in jih, upajmo, sprejeli.

Kosec je edina v svetovnem merilu ogrožena vrsta ptic, ki ima pri nas zadovoljivo populacijo z realnimi izgledi za preživetje v naslednjih dveh desetletjih. Kot koordinator DOPPS-ove akcije "Kosec v Sloveniji" sem v preteklem letu sodeloval pri pripravi mednarodnega delovnega načrta za ohranitev kosca. Celoten projekt je koordinirala in administrativno vodila gospa Nicola Crockford pri Kraljevem združenju za zaščito ptic RSPB. Z obširnimi vprašalniki so bili zbrani podatki o razširjenosti, številčnosti, habitatih, ekologiji, fenologiji, ogroženosti in njenih vzrokih ... ter seveda o stopnji raziskanosti kosca v 31 evropskih državah. Od 25. do 27. oktobra 1994 je bilo v Gdansk na Poljskem mednarodno srečanje pod naslovom BirdLife International Corncrake Action Plan Workshop, ki sem se ga udeležil kot predstavnik Slovenije. Po uvodnih referatih in izmenjavi novih izkušenj je 42 udeležencev v manjših skupinah obdelalo

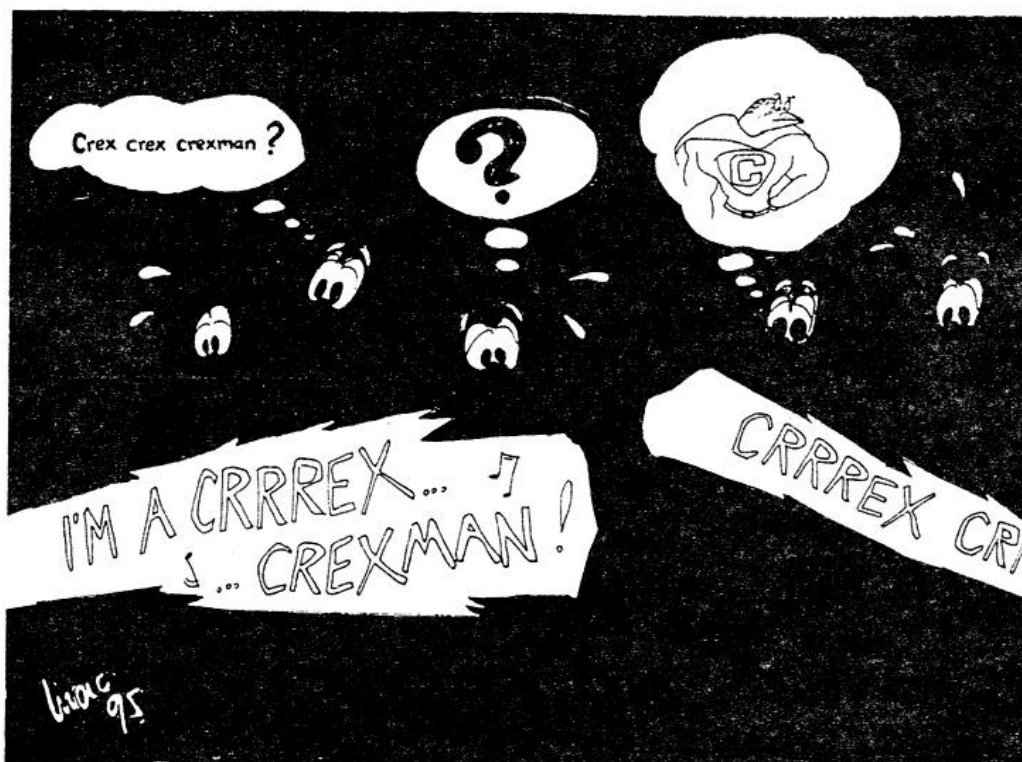
posamezne teme od štetja in monitoringa prek ugotavljanja gnezditvenega uspeha in faktorjev ogrožanja do možnosti vplivanja na evropsko kmetijsko politiko ipd. Zaključki so predstavljali osnovo za pripravo "action plana". Ugotovitve so zanimive in hkrati zaskrbljujoče; tu navajam le nekaj najpomembnejših.

♦Številčnost kosca se je v Evropi v zadnjih 20 letih zmanjšala za okrog 50%, ker se upadanje očitno nadaljuje z nezmanjšano hitrostjo, kosca uvrščamo med vrste, ki jim grozi izumrtje. Najbolj žalostna zgodba prihaja iz Irske: Populacija je od 1988 do lani padla za 86% - z blizu 1000 samcev na komajda kakih 100.

♦Najnovejša, še neobjavljena ocena evropske gnezdeče populacije je 92 000 do 233 000 svatovskih samcev. Na pogled veliko, vendar je upadanje prisotno tudi prav v državah z največ kosci: Belorusiji, pribaltskih državah, na Poljskem, v Rusiji in Ukrajini. Podatki iz teh držav so najbolj pomanjkljivi, mnogi pa temeljijo le na ugibanjih. Zato so skupaj s še nekaterimi vzhodnoevropskimi državami ter Bosno in Hercegovino ter Hrvaško dobile najvišjo prioriteto za nadaljne raziskave.

♦Slovenija se ponaša s za Srednjo Evropo kar lepim številom nad 500 samcev in smo zelo redka država, kjer smo v zadnjih letih svoje kosce natančno prešteli.

Vendar je samo preštevanje kličočih samcev premalo za ugotavljanje dejanskega stanja populacije. Primer s severovzhoda Poljske: na travnikih kmetijskega kombinata Wizna vsako pomlad kliče 800 koscev, vendar je gnezdilna uspešnost enaka nič. Način košnje, ko v nekaj dneh strojno pokosijo celotno površino, ne dopušča preživetja niti enega legla in je usoden

tudi za marsikatero odraslo ptico. Da so gnezdišča vseeno vsako leto znova zasedena, pripisujejo bližini močnih beloruskih populacij.

Kosca najbolj ogrožajo spremembe v njegovih gnezdiščih, pri nas v Evropi torej. Izgube na selitvi in v prezimovališčih naj bi bile zanemarljive, kljub temu, da gre za transaharskega selivca. Zgovarjanje na afriške države tokrat ne pride v poštev. Modernizacija in vse zgodnejši začetek strojne košnje stojita na vrhu lestvice, sledi izguba življenjskega prostora: senoženih travnikov in mokrišč. (Gre za vrstni red, kot ga vidijo britanski ornitologi. V Sloveniji, verjetno pa še marsikje v centralni Evropi, so po mojem mnenju primarni faktor ogrožanja največkrat spremembe habitata, ki jim seveda sledi intenzifikacija kmetijstva.)

Nove metode, kot so radiotelemetrija in razne genetske tehnike ter stotine ur nočnega dela so porodile mnoge nove ugotovitve v zvezi z (ne)obstajanjem teritorijev in parov, drugim leglom, selitvijo, smrtnostjo idr. Večino bo moč s pridom uporabiti za varstvo vrste.

V Sloveniji so naše naslednje naloge izdelava nacionalnega varstvenega programa, pritisk na državo in lokalne oblasti za zavarovanje pomembnih gnezdišč, ki so vsa po vrsti še nezavarovana, informiranje javnosti in promocija koscu prijaznega kmetovanja ter seveda redno spremljanje koscev na terenu. Dovolj priložnosti torej za vse nas, da se zavzamemo za naše kosce, za del naše najdragocenejše narave. Nočno preštevanje koscev je priložnost za drugačno in nadvse koristno doživetje junijskih noči.

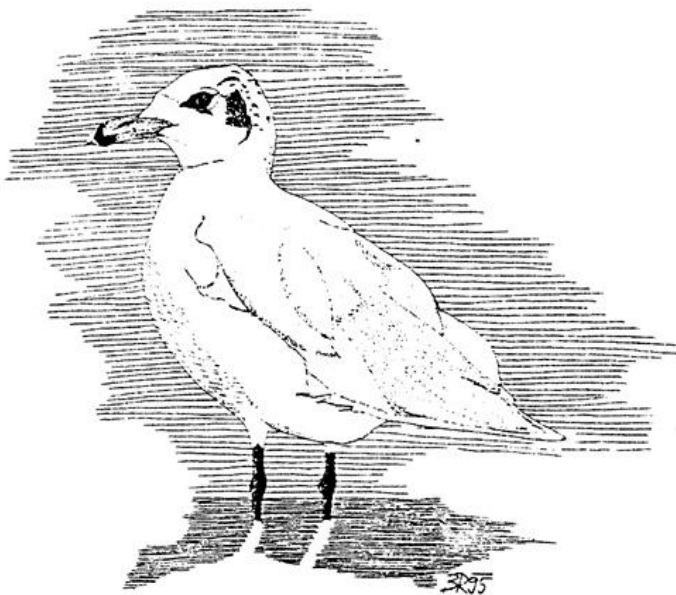
Peter Trontelj

CREX NIGHT 95'

Že četrto nočno štetje koscev na Cerkniškem jezeru je tudi letos popolnoma uspelo, za kar gre glavna zasluga skoraj jasni noči sredi deževnega tedna. V noči iz 3. na 4. junij nas je 13 popisovalcev, pretežno domačinov okolice Cerknice, v 6 skupinah, po ustaljeni metodi skartiralo pojoče kosce na celotnem Cerkniškem polju. Pogrezali smo se v barju Dujic, pri popisu Osredkov bredli vodo čez kolena in marsikdo se je moral tudi preobleči, kar ni skalilo odličnega vzdušja po opravljenem delu. Nestrpno smo pričakovali seštevek. Letos jih je bilo 83, vendar o rezultatih večletnega štetja nekoč kasneje v strokovnem članku. Popisali smo tudi male in grahaste tukalice.

Popisovalci so bili opozorjeni na vse nevarnosti dvojnega štetja, pri nočni orientaciji na jezeru pa so bili domači ornitologi vsekakor boljši od nas "ljubljančanov". Dodam lahko le še to, da so nejeverni Tomaži letos zamudili priliko prepričati se o resnični gostoti koscev na Cerkniškem jezeru. Naslednja prilika bo na petem štetju naslednje leto.

Slavko Polak

Črnoglavi galeb (*Larus melanocephalus*)

1. SREČANJE MLADIH ORNITOLOGOV SLOVENIJE

V Mariboru je 22. aprila potekalo 1. srečanje mladih ornitologov Slovenije. Na srečanju so mladi iz vse Slovenije predstavili raziskovalne naloge z ornitološko vsebino. Ker je ornitologija vezana predvsem na delo v naravi, smo želeli v Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije tudi s pomočjo raziskovalnih nalog pritegniti čimveč mladih k njenemu aktivnemu varovanju.

Pri izdelavi nalog je sodelovalo 189 učencev iz 21 osnovnih in 2 srednjih šol Slovenije. V pripravi na srečanje smo poslali gradiva preko 70 učiteljem iz okoli 60 šol. Ko smo pripravljali razpis smo pričakovali predvsem srednješolce in morda kakšnega osnovnošolca. Presenečenje je bilo popolno, ko so prispele naloge v razponu od 4. razreda osnovne šole do 4. letnika gimnazije. Prav tako smo pričakovali popolnoma drugačno strukturo mentorjev. Izkazalo se je, da večina

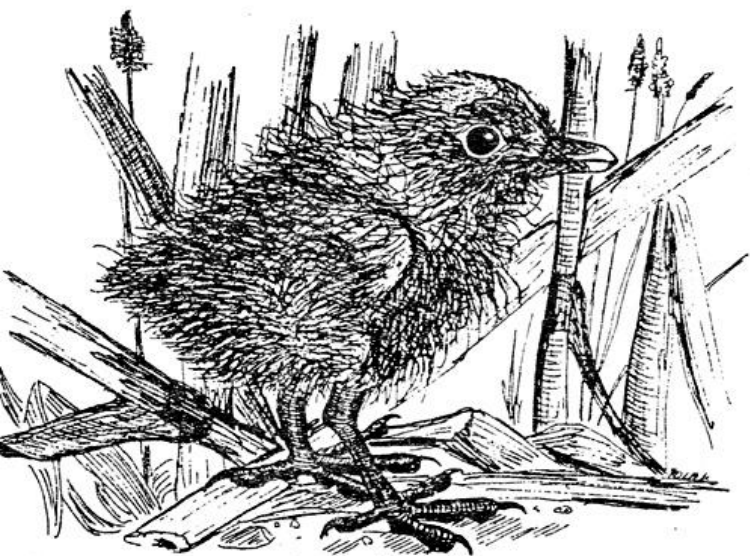
mentorjev do tega razpisa ni imela izkušenj z ornitologijo.

Mladim raziskovalcem je bila 22. 04. 1995 dana možnost, da predstavijo in ustrezno zagovarjajo nalogo. Za srečanje so morali mladi ornitologi pripraviti ustrezen poster, ob katerem so predstavili svoje delo. Srečanja na Pedagoški fakulteti v Mariboru se je udeležilo okoli 120 mladih ornitologov in njihovih mentorjev. Vsi mladi ornitologi in njihovi mentorji so dobili priznanja, majice in publikacije z ornitološko vsebino.

Kvaliteta večine nalog je bila na zavirljivem nivoju, komisija je še posebej pohvalila nekatere izmed njih. Med četrtimi razredi osnovne šole je bila pohvaljena naloga osmih učencev OŠ Tišina, podružnične šole Gederovci z naslovom Štoklja v našem kraju, mentorice Metke Flisar. Med petimi in šestimi razredi je bila pohvaljena naloga Ptice v okolici naše šole. Nalogo je izdelalo 19 učencev OŠ Center Novo mesto pod mentorstvom Marinke Kastelic. Med sedmimi in osmimi razredi je zablestel Denis Vengust iz OŠ Gustava Šiliha Velenje z nalogo Ornitofavna Šaleških jezer in bližnje okolice, mentorica je bila Liljana Lihteneker. V kategoriji srednjih šol je bil pohvaljen Jure Gulič, dijak Prve gimnazije v Mariboru za nalogo Primerjava avifavne v štirih habitatih Pohorja, mentor Andrej Šorgo. Za množičnost je komisija izrekla priznanje Jožetu Pečniku, ravnatelju OŠ Šmarjeta in istočasno mentorju naloge z naslovom Ptice v našem šolskem okolišu.

Avtorji pohvaljenih nalog so te po srečanju predstavili še na skupščini slovenskih ornitologov. Srečanje so finančno podprli Open Society Fund Slovenija in sklad Maribor - mesto znanja in ustvarjalnosti.

Andrej Šorgo

Mladič črne liske (*Fulica atra*)

POROČILO O DELU KOMISIJE ZA REDKOSTI PRI DOPPS V LETU 1994

Člani komisije za redkosti (KRED) so Dare Šere (predsednik), Iztok Geister, Janez Gregori, Peter Grošel, dr. S. Matvejev in Andrej Sovinc (koordinator).

Osnovna načela dela KRED so sledeča:

- ♦ KRED praviloma sprejema svoje odločitve (potrjuje oz. zavrača poročila o opazovanju redkih vrst v Sloveniji) s konsensom, le izjemoma z glasovanjem;
- ♦ za vsako prispelo poročilo se zadolži enega izmed članov KRED, ki natanko prouči opisano opazovanje redke vrste. Komisija odloča na osnovi njegovega poročila in mnenj ostalih članov;
- ♦ po navodilih Evropskega združenja komisij za redkosti, katerega članica je tudi naša KRED, je treba preučiti vsa poročila o vrstah, ki so uvrščene na nacionalni spisek redkih vrst (in ne le poročila o prvih treh opažanjih neke redke vrste). V vsakem letnem poročilu KRED je tudi objavljen Seznam redkih ptic v Sloveniji (zadnji seznam je bil objavljen v *Acrocephalus* št. 63).
- ♦ KRED je dolžna evropskemu združenju poslati letno poročilo o opaženih redkih vrstah v Sloveniji.

V letu 1994 je KRED obravnavala 19 poročil o opažanjih redkih vrst. Potrdili smo 15 poročil, 4 poročila pa niso bila potrjena. Potrdili smo naslednja opazovanja redkih ptic v Sloveniji:

- ♦ črna njorka, 02.01.1994, Ormož (nova vrsta za Slovenijo),
- ♦ labod pevec (*Cygnus cygnus*), mali orel (*Hieraaetus pennatus*), sredozemski viharik (*Puffinus yelkouan*), bodičasta govnačka (*Stercorarius parasiticus*), veliki klinčak (*Aquila clanga*), kaspijska čigra (*Sterna caspia*), veliki prodnik (*Calidris canutus*), laponski kljunač (*Limosa lapponica*), kamenjar (*Arenaria interpres*), snežni strnad (*Plectrophenax nivalis*), školjkarica (*Haematopus ostralegus*), koconoga kanja (*Buteo lagopus*), srebrni galeb (*Larus argentatus*) in mali strnad (*Emberiza pusilla*).

Koordinator KRED je v letu 1994 objavil Poročilo o redkih vrstah ptic za leto 1992, ki je bilo objavljeno v *Acrocephalus* št. 63 in poslano vsem evropskim Komisijam za redkosti. KRED ob tem poziva vse opazovalce ptic, da svoja opazovanja redkih vrst čimprej pošljejo na naslov KRED ali za objavo v *Acrocephalus*, saj so sicer priprave letnih poročil nepopolne.

Komisija za redkosti poziva vse, ki imajo podatke o opazovanjih vrst s seznama redkih vrst ptic (*Acrocephalus* št. 63), da jih čimprej pošljejo na društven naslov. Prav tako pošljite poročila za letno kroniko.

Andrej Sovinc

Seznam nalog na 1. srečanju mladih ornitologov Slovenije

Kategorija srednja šola:

Naslov: **Ptice ob Cerknškem jezeru**
Avtorici: **Jana Abrahamsberg, Špela Zalar**
Mentor: Darja Poženel
Letnik: 1
Šola: Srednja upravno-administrativna šola
Ljubljana

Naslov: **Bela štoklja (*Ciconia ciconia*) na
Dravskem polju**
Avtor: **Mateja Belca**
Mentor: Andrej Šorgo
Letnik: 3
Šola: Prva gimnazija Maribor

Naslov: **Ornitofavna štiri različnih habitatov
na Pohorju**
Avtor: **Jure Gulič**
Mentor: Andrej Šorgo
Letnik: 4
Šola: Prva gimnazija Maribor

Kategorija osnovna šola: ♦7. in 8. razred

Naslov: **Ptice ob krmilnici OŠ Markovci**
Avtorji: **Alenka Kukovec, Zdenko Vajda,
Matej Kodrič, Boštjan Kelc**
Mentor: Danica Muršec
Razred: 8
Šola: Osnovna šola Markovci

Naslov: **Ptice v Celjskem mestnem parku**
Avtorici: **Tjaša Plohl, Katja Dražik**
Mentorica: Darinka Odlazek
Razred: 7
Šola: II. osnovna šola Celje

Naslov: **Ornitofavna Šaleških jezer in bližnje
okolice**
Avtor: **Denis Vengust**
Mentorica: Liljana Lihteneker
Razred: 7
Šola: OŠ Gustav Šilih, Velenje

Naslov: **Ptice na Jelovem**
Avtor: **Borut Odlazek**
Mentorica: Biserka Zadravec
Razred: 7
Šola: II. osnovna šola Celje

Naslov: **Skobec pri nas**
Avtorja: **Gregor Goričar, Matevž Leskovšek**
Mentorica: Danica Pintar
Razred: 7
Šola: OŠ Majde Vrhovnik

Naslov: **Mnenja turistov, poznavanje
domačinov in njihovo mnenje o
ogroženosti laboda grbca (*Cygnus
olor*) na Blejskem jezeru**
Avtorja: **Žiga Jan, Jure Slivnik**
Mentorja: Alenka Šimnic, Boris Kozinc
Razred: 7
Šola: OŠ prof. dr. Josipa Plemlja, Bled

Naslov: **Ptice na Blejskem jezeru**
Avtorica: **Anja Tolar**
Mentor: Boris Kozinc
Razred: 7
Šola: OŠ Lesce

Naslov: **Opazovanje grlic in njihovega
gnezdenja v bližini človekovega
bivaliča**
Avtorji: **Miha Kozamernik, Peter Koren,
Stojan Lazič, Simon Goja**
Mentorica: Zdenka Marčič
Razred: 7
Šola: OŠ Šmarje pri Kopru

Naslov: **Spoznajmo jih, da jih bomo znali ceniti
in ljubiti (ptice na področju Zelencev)**
Avtorji: **Tjaša Pristov, Dejan Vovk, Sandra
Žan**
Mentorica: Mira Tolar
Razred: 8
Šola: OŠ Koroška Bela

Naslov: **Ptice pozimi v okolici Postojne**
Avtorji: **Tine Andrejašič, Gregor Grmek, Boris
Mance**
Mentorica: Nataša Režek-Dončev
Razred: 8
Šola: OŠ Miroslava Vilharja, Postojna

Naslov: **Ptice gozdne meje**
Avtorica: **Hana Mijovič**
Mentorica: Suzana Vidmar
Razred: 8
Šola: OŠ Antona Globočnika, Postojna

Naslov: **Zimsko opazovanje ptic na rokavu
Vipave pri Novakovem mlinu**
Avtorji: **Lavra Černigoj, Beti Hladnik, Katja
Hrobat, Maja Mavri, Nataša Mihelj,
Sandi Mislej, Denis Valič, Aljaž
Velikonja, Vojta Vuga**

Mentorica: Jana Črnigoj .

Razred: 7, 8

Šola: OŠ Ajdovščina

Naslov: **Katere ptiče smo srečali v dveh
mestnih parkih v Novi Gorici**
Avtorice: **Katja Filej, Tanja Jan, Loredana
Zega, Maja Toroš**

Mentorica: Zorka Rajko

Razred: 8

Šola: OŠ Milojke Štrukelj, Nova Gorica

♦4.razred

Naslov: **Štorklja v našem kraju**
Avtorji: **Aleksandra Buček, Mihajela Črnko,
Martina Malnar, Simona Plazar,
Alenka Recek, Andreja Ribaš , Aleš
Andrejč, Andrej Kovač**

Mentorica: Metka Flisar

Razred: 4

Šola: OŠ Tišina, podružnična šola Gederovci

Naslov: **Mi in pisani svet ptic**
Avtorji: **4. razred**
Mentorica: Stanka Prezelj
Razred: 4
Šola: OŠ Simona Jenka - podružnica Center

♦6 in 5 razred

Naslov: **Ptiči na Barju**
Avtorica: **Polona Golob**
Mentor: Metka Erbežnik- Golob
Razred: 5
Šola: OŠ Rihard Jakopič, Ljubljana

Naslov: **Gnezda lastovk (*Hirundo rustica* in
Delichon urbica) na Jesenicah**
Avtorji: **Učenci 6.a in 6.b razreda**
Mentorica: Anita Perkovič, prof.
Razred: 6
Šola: OŠ Prežihovega Voranca, Jesenice

Naslov: **Ptice v okolici naše šole**
Avtorji: **Dejan Avguštin, Katja Dular, Maja
Gal, Alma Čoralič, Aleš Jamnik,
Branko Jankovič, Darja Jeke, Peter
Jenič, Gregor Košiček, Andrej
Plaznik, Jernej Redek, Brina Redling,
Sašo Šonc, Blaž Turk, Špela Križ ,
Luka Primic, Irena Črček, Janez
Šekoranja, Sabina Fink**

Mentorica: Marinka Kastelic

Razred: 6

Šola: Osnovna šola center, Novo mesto

Naslov: **Ptice našega okolja v zimskem času**
Avtorice: **Klementina Goličnik, Tina Karče,
Urška Aubrecht, Urška Špeh**
Mentorji: **Milan Cerar, Marija Sodja-Kladnik,
Bernarda Špegel**

Razred: 6

Šola: OŠ Mozirje

Naslov: **Opazovanje ptic v okolici Osnovne šole
Moravče**
Avtorji: **Lea Kudelnjak, Franci Peterka, Jože
Vrtin, Franci Brate**
Mentorici: Anka Jeran, Helena Klinc
Razred: 6, 5
Šola: OŠ Moravče

Naslov: **Ptice v našem šolskem okolišu**
Avtorji: **44 učencev**
Mentor: Jože Pečnik
Razred: 3 do 7
Šola: OŠ Šmarjeta
Šola: OŠ Simon Jenko, Smlednik

Naslov: **Vedenje ptic**
Avtorici: **Maja Polenšek, Zoja Bajde**
Mentorica: Mija Borčnik
Razred: ni podatka
Šola: OŠ Simon Jenko, Smlednik

Andrej Šorgo